
Teresina Boronat - Paris

Autor:

Data de publicació: 23-10-2010

Teresa Boronat i Fabra, coneguda artísticament com a Teresina Boronat,[1] (Sant Andreu de Palomar, 1904 - Sant Antoni de Calonge, 1983) fou una ballarina, coreògrafa i professora de dansa clàssica. També, com les ballarines clàssiques de la seva època, ballava igualment dansa espanyola, especialment els balls i danses tradicionals catalans. Ha estat primera ballarina del Liceu i ha actuat a països d'arreu del món barrejant la sardana i altres balls catalans amb la dansa clàssica, amb un èxit aclaparant. Durant la guerra civil espanyola es va posicionar públicament a favor de la República i va participar en actes pel seu suport. Ha creat una escola de dansa a França,

Teresa Boronat i Fabra, coneguda artísticament com a Teresina Boronat,[1] (Sant Andreu de Palomar, 1904 - Sant Antoni de Calonge, 1983) fou una ballarina, coreògrafa i professora de dansa clàssica. També, com les ballarines clàssiques de la seva època, ballava igualment dansa espanyola, especialment els balls i danses tradicionals catalans. Ha estat primera ballarina del Liceu i ha actuat a països d'arreu del món barrejant la sardana i altres balls catalans amb la dansa clàssica, amb un èxit aclaparant. Durant la guerra civil espanyola es va posicionar públicament a favor de la República i va participar en actes pel seu suport. Ha creat una escola de dansa a França, on ha estat tradicionalment més reconeguda que a Espanya.

Ha treballat a més a més com a cantant i actriu.

Formació

Boronat va formar-se com a ballarina de dansa clàssica i dansa espanyola a l'escola que hi havia al Gran Teatre del Liceu, va ser alumna de Pauleta Pàmies i una de les seves deixebles més notables. Va estudiar ritme amb el mestre LLongueras i va aprendre a tocar el violí a l'Escola Municipal de Música de Barcelona.[1]

Un dels seus majors mèrits va ser encetar unes bases sòlides del que podria haver arribat a ser una dansa clàssica catalana, de la mateixa manera que hi ha una dansa clàssica espanyola, amb balls i danses catalans estilitzats i amb la tècnica de la dansa clàssica. La seva idea, que va exportar tant a països d'Àsia, Europa o Amèrica amb enorme èxit, era la creació d'una dansa clàssica però bastida sobre gestualitats, músiques, temes i altres materials catalans. No es basava només en material antic, sinó al contrari, es va apuntar a la moda europea dels seus contemporanis de basar-se en decorats, escenografia, partitures, etc. avantguardistes dels artistes innovadors contemporanis a ella.

Després d'ella només hi van aportar algunes poques coses, a nivell anecdòtic, alguns coreògrafs com Joan Magrinyà o Trini Borrull, fonamentalment a causa dels quaranta anys de franquisme, que va prohibir aquest mitjà d'expressió. Amb la fi de la dictadura, els ballarins i coreògrafs catalans van preferir no mirar enrere i apostar per la dansa contemporània, mentre que els esbarts van considerar més urgent dedicar-se a recuperar els balls i danses tradicionals originals, desproveïts de la tècnica de la dansa clàssica.[2] A partir del canvi de segle XX a XXI alguns coreògrafs de clàssic catalans comencen a reprendre la idea de Boronat, si no en totes, almenys a algunes de les seves coreografies. N'és un exemple El so de la tenora i el ballet (2006), un espectacle presentat al Palau de la Música Catalana i representat a diverses ciutats catalanes, coreografiat sobre músiques amb instruments tradicionals catalans d'autors diversos, com la Companyia Elèctrica Dharma i Joaquim Serra i Corominas.[3]

Carrera professional

A l'edat de quinze anys ja va començar a ballar professionalment al Liceu, en un principi al cos de ball de l'òpera, com a primera ballarina. Posteriorment va ser primera ballarina del cos de ball principal del Liceu fins a l'any 1924, any en què va decidir provar sort a l'estranger. En paral·lel, va actuar al Teatre Líric de Barcelona com a cantant i actriu dramàtica[1] i, ja des de ben joveneta, actuava a teatres coreografiant música catalana, com per exemple La sardana de les monges, d'Enric Morera, al teatre El Dorado de Barcelona en 1917.[2] Aleshores el seu apoderat era Antoni Monplet i Guerra.

En 1924 va marxar a París, on va treballar com a ballarina i coreògrafa, per a treballar en un començament al Folies Bergère, i on acabaria sent molt més famosa que a la seva Barcelona natal.[4] En 1927 va fundar una escola de dansa pròpia a la capital francesa.[1] A París va contractar l'il·lustrador català Àngel Fernandez i Castañer, que també treballava per al Liceu, com a escenògraf i pintor de decorats.[5] No va però, deixar de col·laborar a espectacles a Barcelona, per exemple en 1928 va ser l'estrella principal del reanomenat Festival Goya que es va organitzar al Liceu per a commemorar el centenari de la mort de Francisco de Goya y Lucientes.[6] El 1937 va triomfar a la sala Pleyel de París, davant milers d'espectadors, amb la recreació clàssica d'un solo de sardana, acompanyada per la cobla Barcelona (l'antiga Cobla Sureda), en un acte a favor de la Segona República Espanyola.[2]

Durant els anys vint i trenta va realitzar gires i va ballar amb el seu particular estil a països dels cinc continents,[7] versionant danses tradicionals i populars catalanes amb un èxit esclatant i assolint "una envejable cotització com a valor internacional de ball".[8]

Referències

1 2 3 4

«Teresa Boronat i Fabra». L'Enciclopèdia.cat. Barcelona: Grup Enciclopèdia Catalana.

1 2 3

El so de la tenora i el ballet Companyia de dansa Carles Ibáñez, Barcelona

?

El so de la tenora i el ballet Atrapalo (castellà)

?

Història de la música catalana, valenciana i balear, de Xosé Aviñoa i Roland de Candé. Edicions 62, 2004 ISBN 9788429755046 (català)

?

Grans il·lustradors catalans del llibre per a infants, de Montserrat Castillo. Biblioteca de Catalunya, 1997, ISBN 9788448903435

?

Teatre de putxinel·lis, d'Ezequiel Vigués. Publicacions de l'Institut del Teatre, 1975 ISBN 9788429711424

?

?

Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya, d'Alexandre Galí, Fundació Alexandre Galí, Universitat de Califòrnia, digitalitzat en 2007 (català)

Registres d'autoritat

BNF: cb16946225q
VIAF: 314854118
ISNI: 0000 0004 4472 5804

Bases d'informació

GEC: 0011508